

Firmy se zbavují dohodářů

Zaměstnávání pracovníků na dohodu bude méně výhodné pro obě strany • DPP tak nejspíš zajde na úbytě

LUKÁŠ KARBULKA

PRAHA Pracovníci na dvě a více dohody o provedení práce (DPP) by měli zpozornět. Od 1. července příštího roku totiž nejspíš budou muset odvádět sociální pojištění. Tyto změny zahrnuje oběma komorami parlamentu nedávno odsouhlasený konsolidační balíček. Takzvaní dohodáři si tak budou muset platit pojistné v případech, že si měsíčně vydělají v součtu více než 40 procent průměrné mzdy v Česku, což je nyní 16 130 korun.

Modelový zaměstnanec má například dvě DPP, díky nimž si měsíčně vydělá 18 tisíc korun. Zatímco nyní nemusí odvádět nic, v příštím roce již bude muset každý měsíc České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ) platit pojistné. To mu teď vychází na 1278 korun, což je 7,1 procenta jeho měsíčního výdělku za obě dohody.

Povinnosti však přibudou i oběma jeho zaměstnavatelům. Ti totiž budou muset vést evidenci svých pracovníků na DPP. V ní budou muset uvést mimo jiné i to, jak dlouho u nich dotyčný pracuje a kolik si u každého z nich měsíčně vydělá. Tyto informace pak musí zaslat nejpozději do 20. dne následujícího měsíce na ČSSZ. Ta příjmy každého pracovníka na DPP za daný měsíc sečte, a pokud budou vyšší než 40 procent průměrné mzdy, vyzve ho k doplacení sociálního pojištění.

Hrozí nárůst šedé ekonomiky

„Správa vyzve ale i jeho zaměstnavatele. Každý z nich ji bude muset uhradit 14,2 procenta z částky, kterou si u ní vydělá, což může znamenat, že ho již nebudou chtít dále zaměstnávat,“ řekl LN odborník na pracovní právo Petr Hůrka. Tato výzva může přijít prakticky kdykoliv, úřad totiž nemá žádnou lhůtu na zaslání žádosti. Zaměstnavatel i zaměstnanec naopak po obdržení výzvy budou mít 30 dní na zaplacení pojistného.

Změny kritizují odborníci i zástupci firem. Vadí jim především snížení flexibility pracovního poměru. „Pokud nedojde k úpravě legislativy, tak to pouze podpoří šedou ekonomiku, jelikož zaměstnavatelé i zaměstnanci budou hledat cestu, jak flexibilitu, o kterou tímto přišli, zachovat,“ řekl LN předseda Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP) Josef Jaroš.

Podle Hůrky mohou změny vést k útlumu až zániku DPP. „Rozmach šedé ekonomiky hrozí také proto, že zaměstnavatelé kvůli obavám z dalších výdajů nebu-

Co přináší novinky v DPP

Hlavní změny týkající se dohod o provedení práce (DPP), které od 1. července 2024 zavádí vládní konsolidační balíček.

Platba sociálního zabezpečení

■ V případě souběhu několika DPP a výdělku nad 40 % průměrné mzdy, což je nyní 16 130 korun měsíčně, bude muset zaměstnavatel i zaměstnanec odvádět sociální pojištění.

Oznamovací povinnost

■ Zaměstnavatel bude povinen vždy do 20. dne následujícího měsíce zaslat ČSSZ údaje o tom, kolik pracovník zaměstnaný na DPP ve firmě odpracoval hodin a kolik si vydělá.

1,9 milionu lidí ročně

■ bylo v průměru zaměstnáno na DPP, uvedl letos ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL). Podle letního šetření Hospodářské

Jak v Česku přibývá živnostníků

Počet osob samostatně výdělečně činných (OSVČ), v milionech

dou chtít své brigádníky hlásit správě sociálního zabezpečení,“ zdůvodňuje Hůrka.

Soumrak práce na dohodu

Podle aktuálních údajů AMSP zhruba 38 procent firem již nyní omezilo či hodlá omezit práci na DPP. Dalších 18 procent ještě neví, jak na změny zareagují.

Velkým problémem jsou podle odborníků nevyřešené odvozy na zdravotní pojištění. „Jestliže se totiž pojištění platí zpětně a dohodář byl v pracovní neschopnosti, tak to zaměstnavatel musel řešit jako omluvu v práci. Pokud ale dojde ke zpětnému zaplacení pojištění, tak by zaměstnavatel

mohl pracovníkovi ještě zpětně proplácet nemocenskou,“ domnívá se Hůrka.

„Zaměstnavatelé z důvodu hrozícího penále a nejistoty v této oblasti s největší pravděpodobností dohody o provedení práce přestanou vůbec uzavírat nebo budou uzavírat jen DPČ,“ obává se právní expertka Hospodářské komory ČR Kateřina Kozáková.

U dohodářů ale zaměstnavatelé již také musí v rámci novely zákona práce proplácet přesčasy, připlácat za svátky a víkendy a umožnit jim dovolené. Dále jim budou muset předem oznámit, jaká bude jejich pracovní náplň. To může být další rána pro brigád-

komory ČR, tedy ještě před přijetím konsolidačního balíčku, poskytovalo DPP zhruba 93 % zaměstnavatelů.

cca 38 % firem

■ již nyní omezilo či hodlá omezit práci na DPP, uvádí aktuální průzkum Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR.

Kabinet Petra Fialy (ODS) proto již nyní počítá s tím, že zavedení odvodů z DPP přinese v roce 2024 zhruba 1,8 miliardy korun, ale v roce 2025 jen 0,2 miliardy.

k 31. 3. 2023

celkem
1 103 632
živnostníků

ILUSTRACE SHUTTERSTOCK / ZR

katelů v Česku, kterých se změny netýkají. Za poslední tři čtvrtletí letošního roku jejich počet stoupl o zhruba 27 tisíc na rekordních 1,131 milionu, vyplývá z evidence ČSSZ. Loni počet podnikatelů, tedy například i soukromých lékařů, umělců či zemědělců, vzrostl o 26 tisíc.

Kabinet Petra Fialy (ODS) počítá, že zavedení odvodů z DPP přinese v roce 2024 zhruba 1,8 miliardy korun, ale v roce 2025 již jen 0,2 miliardy. „Vláda měla DPP rovnou zrušit a pro skupiny zaměstnanců, jako jsou studenti, důchodci a osoby na mateřské, zavést například daňové úlevy,“ řekl k tomu LN Jan Zábanský, ředitel agentury Student, jež zprostředkovává pracovní příležitosti brigádníkům.

Pokud nedojde k úpravě legislativy, pouze to podpoří šedou ekonomiku. Zaměstnavatelé i zaměstnanci budou hledat cestu, jak zachovat pracovní flexibilitu.

JOSEF JAROŠ
předseda AMSP ČR

”

Ozdravný balíček má podle vlády díky několika desítkám změn zákonů v příštích dvou letech zlepšit stav státního rozpočtu zhruba o 150 miliard korun. Balíček mimo jiné zavádí například pouze dvě sazby daně z přidané hodnoty, a to 12 a 21 procent. V nižší sazbě budou hlavně potraviny, do vyšší se přesunou některé služby nebo třeba točené pivo. Sazba daně firem vzroste z 19 na 21 procent, daň z nemovitosti se zvýší v průměru o 1,8násobek.

Opoziční hnutí ANO tvrdí, že balíček je v rozporu s vládními sliby a představuje nepřijatelné zvýšení daní. Přesto ho letos v říjnu odsouhlasili poslanci a minulý týden ve středu po několikahodinové diskusi i Senát. Ozdravný balíček tak čeká už jen na podpis prezidenta Petra Pavla. Pokud se tak stane, opozice patrně balíček napadne u Ústavního soudu.

Živnostníků přibývá

Znevýhodnění dohod tak pravděpodobně povede k nárůstu podni-